

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3339/2019
Рев2 3330/2019
16.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Предраг Кнежевић, адвокат из ..., против туженог Завода за здравствену заштиту студената са седиштем у Београду, чији је законски заступник Градско правобранилаштво Града Београда и пуномоћник Вера Ђуровић Бојовић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизијама туженог изјављеним против пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 768/17 од 13.02.2018. године и Гж1 3361/18 од 07.06.2019. године, у седници одржаној 16.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије туженог изјављене против пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 768/17 од 13.02.2018. године и Гж1 3361/18 од 07.06.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1734/16 од 25.11.2016. године, ставом првим изреке, одбачена је као неблагоприятна тужба тужиоца АА из Ставом другим, трећим и четвртим изреке утврђено је да су тужиоци ББ и ВВ код туженог засновали радни однос на неодређено време 10.06.2006. године, а тужилац ГГ код туженог засновао радни однос на неодређено време 11.06.2004. године. Ставом петим изреке одбачена је тужба тужилаца ББ, ВВ и ГГ у делу којим су тражили да се обавезе тужени да их распореди на послове који одговарају њиховој стручној спреми, знању и способностима. Ставом шестим изреке обавезан је тужени да тужиоцима ББ, ВВ и ГГ накнади трошкове парничног поступка од 586.500 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате. Ставом седмим изреке одбијен је захтев тужиоца АА за накнаду трошкова поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 768/17 од 13.02.2018. године, ставом првим изреке укинута је решење садржано у ставу првом и седмом првостепене пресуде и

предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновни поступак. Ставом другим изреке одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу другом, трећем, четвртм и шестом изреке.

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1035/18 од 09.05.2018. године, ставом првим изреке утврђено је да је тужилац АА код туженог засновао радни однос на неодређено време 08.09.2006. године. Ставом другим изреке одбачена је као недозвољена тужба тужиоца АА у делу којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоца распореди на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 196.125,00 динара са законском затезном каматом почев од 09.05.2018. године до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3361/18 од 07.06.2019. године, ставом првим изреке одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке. Ставом другим изреке одбијен је захтев туженог којим је тражио да се обавезе тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка. Ставом трећим изреке одбијен је захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу накнади трошкове састава одговора на жалбу.

Против правоснажних пресуда донетих у другом степену, тужени је изјавио ревизије због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужиоци су поднели одговоре на ревизије тужених.

Одлучујући о ревизијама у смислу члана 408. ЗПП, који се примењује на основу члана 506. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизије туженог нису основане.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Није релевантно ревизијско указивање на постојање битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, јер ова битна повреда одредаба парничног поступка, у смислу члана 407. став 1. Закона о парничном поступку, није дозвољен ревизијски разлог.

Према чињеничном стању које је Апелациони суд утврдио након одржане расправе у смислу члана 383. став 3. ЗПП, тужиоци су код туженог обављали рад по основу више закључених уговора о раду на одређено време и уговора о повременим и привременим пословима и то: тужилац ВВ у периоду од 01.10.2002. године до 28.02.2009. године (уговор о раду од 01.10.2002. године, 08.01.2003. године, 30.05.2003. године, 04.12.2003. године, 03.06.2004. године, 03.12.2004. године, 03.06.2005. године, 02.09.2005. године и 01.03.2006. године, уговор о привременим и повременим пословима од 05.06.2006. године, уговор о раду од 17.07.2006. године и 17.01.2007. године, уговор о привременим и повременим пословима од 16.07.2007. године, уговор о раду од 31.08.2007. године, 15.01.2009. године и 16.10.2008. године и уговор о привременим и повременим пословима од 01.09.2008. године); тужилац ББ у периоду од 01.07.2002. године до 28.02.2009. године

(уговор о раду од 04.07.2002. године, 08.01.2003. године, 30.05.2003. године, 04.12.2003. године, 03.06.2004. године, 03.12.2004. године, 03.06.2005. године, 02.09.2005. године и 01.03.2006. године, уговор о привременим и повременим пословима од 05.06.2006. године, уговор о раду од 17.07.2006. године, 17.01.2007. године и 31.05.2007. године, уговор о привременим и повременим пословима од 16.07.2007. године и 01.09.2008. године, уговор о раду од 16.10.2008. године и 15.01.2009. године), а тужилац ВВ у периоду од 12.04.2001. године до 28.02.2009. године (уговор о раду од 12.04.2001. године, 14.08.2001. године, 20.12.2001. године, 26.04.2002. године, 08.01.2003. године, 30.05.2003. године, 04.12.2003. године, 03.06.2004. године, 03.12.2004. године, 25.04.2005. године, 03.11.2005. године, 04.05.2006. године, 11.05.2006. године, 12.07.2006. године и 10.01.2007. године, уговор о привременим и повременим пословима од 12.07.2007. године, уговор о раду од 31.08.2007. године и 16.10.2008. године и уговор о привременим и повременим пословима од 01.09.2008. године). Тужιοци су у наведеном периоду радили на истоврсним пословима континуирано, по основу уговора о раду на одређено време и уговора о повременим и привременим пословима закљученим због повећаног обима посла. Рад по тим уговорима трајао је до 15.01.2009. године, односно 28.02.2009. године када је радни однос тужилаца престао доношењем решења о отказу уговора о раду. Током поступка заступник тужног навео је да су послови ... на којима су тужιοци радили укинати одлуком директора број 2536 од 24.08.2009. године, те да су пре тога били систематизовани.

Утврђено је и да је тужилац АА био запослен код туженог у периоду од 16.05.2003. године до 15.01.2009. године, да је обављао рад по основу више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време, односно уговора о обављању привремених и повремених послова и то: уговора о привременим и повременим пословима од 16.05.2003. године, уговора о раду од: 01.09.2003. године, 02.03.2004. године, 06.09.2004. године, 03.03.2005. године, 02.09.2005. године и 01.03.2006. године, уговора о привременим и повременим пословима од 01.09.2006. године, уговора о раду од 13.10.2006. године и 16.04.2007. године, уговора о привременим и повременим пословима од 12.10.2007. године, уговора о раду од 23.11.2007. године, уговора о привременим и повременим пословима од 21.11.2008. године, као и да је тужени у међувремену доносио решење о престанку радног односа тужιοцу по истеку периода на који је радни однос заснован. Према последњем уговору тужилац је био радно ангажован код туженог по основу уговора о привременим и повременим пословима на пословима физичко-техничког обезбеђења, за период од 04.11.2009. године до 15.01.2009. године. Тужилац је у наведеном периоду континуирано радио на истоврсним пословима

Полазећи од наведеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили одредбе члана 37, 195. и 197. Закона о раду, када су усвојили захтев тужилаца и утврдили да су тужιοци код туженог засновали радни однос на неодређено време.

Наиме, одредбом члана 37. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05, 61/05), прописано је да се радни однос заснива на време чије је трајање унапред одређено када су у питању: сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла које траје одређено време и сл. за време трајања тих потреба, с тим што тако заснован радни однос непрекидно или с прекидима не може трајати дуже од 12 месеци; ставом 4. истог члана прописано је да радни однос заснован на одређено време постаје

радни однос на неодређено време, ако запослени настави да ради најмање пет радних дана по истеку рока за који је заснован радни однос.

Сагласно наведеном, за примену цитираних законских одредаба потребно је имати у виду да се више закључених уговора о раду на одређено време (сукцесивни уговори) имају сматрати једним уговором. Ако запослени ради на истоврсним пословима, укупно трајање рада по више уговора не може бити дуже од једне године. За преображај радног односа је довољно да запослени ради још пет радних дана. Тај рок од пет дана рачуна се или од истека рока по једном уговору или по истеку једне године рада. Наиме, радни однос на неодређено време је правило, а рад на одређено време је изузетак. Због тога је Законом о раду ограничено трајање радног односа код истог послодавца на истим пословима на период од 12 месеци. У ставу 1. члана 37. Закона о раду, прописано је да радни однос непрекидно или са прекидима не може трајати дуже од 12 месеци. У оквиру тог рока може бити закључено више сукцесивних уговора, али чим протекне пет дана по једном уговору или завршетку једне године рада (рад на истоврсним пословима), активира се правило о преображају, без обзира на евентуално закључење новог уговора, па су се стекли услови за прерастање радног односа на неодређено време. Дакле, за обављање одређених послова може се више пута заснивати радни однос на одређено време, при чему укупно трајање по сукцесивним уговорима не може бити дуже од 12 месеци.

У конкретном случају тужиоци су закључивали више уговора о раду на одређено време, као и уговора о привременим и повременим пословима и то: тужилац АА у периоду од 16.05.2003. године до 15.01.2009. године, тужилац ВВ у периоду од 01.10.2002. године до 28.02.2009. године, тужилац ББ у периоду од 01.07.2002. године до 28.02.2009. године а тужилац ГГ у периоду од 12.04.2001. године до 28.02.2009. године, дакле у питању је период од око пет и по и више година непрекидног рада, у коме су тужиоци обављали исте послове – ..., па је сагласно изложеном схватању о примени члана 37. став 1. и 4. Закона о раду дошло до преображаја радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, како су правилно закључили нижестепени судови и усвојили тужбени захтев тужилаца (како је то опредељено тужбеним захтевом). Стога су неосновани ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Неосновани су ревизијски наводи да радно место ... није било систематизовано. Наиме, из Правилника о систематизацији радних места код туженог утврђено је да је у оквиру Службе за ... послове систематизовано радно место ... са прописаним условима, те да је заступник тужног учинио неспорним да су послови ... на којима су тужиоци радили укинати одлуком директора број 2536 од 24.08.2009. године, те да су пре тога били систематизовани. Ревизијским наводима се указује да је тужилац АА пропустио да тражи заштиту против решења о отказу уговора о раду у року од 90 дана од дана достављања решења, односно од сазнања за повреду права. По оцени Врховног касационог суда правилан је закључак нижестепених судова да је тужба тужиоца АА поднета благовремено у смислу одредбе члана 195. Закона о раду, будући да је последњи уговор трајао до 15.01.2009. године, те да је наведеном одредбом прописан субјективни рок од три месеца за подношење тужбе, па како је тужба поднета суду 15.04.2009. године, а рад тужиоца по последњим уговору је трајао до 15.01.2009. године, када је тужилац и сазнао за повреду права, тужба тужиоца је поднета у року од 90 дана.

Осталим наводима ревизије се оспорава оцена изведених доказа и утврђено чињенично стање, због чега се ревизија не може изјавити, према члану 407. став 2. ЗПП, па је применом члана 414. ЗПП, одлучено као у изреци.

Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић